

Kennis— en leeragenda Werkplaats Sociaal Domein regio Zwolle 2020 – 2022

Over dit document:

Dit document bevat een uitwerking van de thematiek die gekozen is door de partners in de Werkplaats Sociaal Domein regio Zwolle. Deze kennis- en leeragenda is tot stand gekomen:

- Vanuit de 'oude' werkplaatsen 2014-15, 2016-18 en bouwjaar 2019, specifiek de afsluitende bijeenkomst van de brede programmaraad van deze werkplaats;
- Binnen de bestaande netwerken en leergemeenschappen van de Werkplaats Sociaal Domein regio Zwolle anno 2019;
- Aanvullend, ter versterking van de samenwerking vanaf 2020: gesprekken met wethouders en beleidsambtenaren in de gemeenten in de regio;
- Gevoed door de landelijke uitwisseling van kennisagenda's en thema's met de andere 13 WSD's, VNG en 'KAMZO' (Movisie, NJi).

Status van dit document: de genoemde thematiek op hoofdlijnen in dit document is eerder voorgelegd aan de brede programmaraad, in het Regionetwerk directeuren sociaal domein IJsselland, in het lectorenberaad van Viaa, het docententeam Sociaal Werk van Viaa, en aan de colleges van B&W van de betrokken gemeenten. Van deze laatste groep diverse gemeenten per mail of in persoonlijk gesprek aangegeven de agenda te onderschrijven en deel te nemen aan stuurgroep en programmateams, aan hen is nu gevraagd dit ook officieel toe te zeggen d.m.v. een schriftelijke intentieverklaring.

De invulling van de programmaliijnen is ontwikkeld in de netwerken per programmaliijn, en in dit document samengebracht. Dit document wordt verder gebruikt als een werkdocument dat voorgelegd wordt aan (potentiële) partners om inzicht te geven in de activiteiten van de werkplaats. Van elk van de beschreven onderzoeks- en ontwikkelactiviteiten is een projectplan geschreven waar de betrokkenen mee ingestemd hebben (of voor projecten in voorbereiding is dit projectplan in ontwikkeling).

De huidige stuurgroep van de WSD regio Zwolle heeft ingestemd met deze agenda; maar omdat de stuurgroep voor de nieuwe periode wordt uitgebreid, zal deze leer- en ontwikkelagenda dan nogmaals voorgelegd worden aan deze nieuwe stuurgroep (verwachting: januari 2020).

Werkgebied 'regio Zwolle':

De Werkplaats Sociaal Domein voor de regio Zwolle (verder 'WSD regio Zwolle') bestaat uit samenwerking van een groot aantal gemeenten, zorg- en welzijnsorganisaties en beroepsopleidingen in de brede regio rond Zwolle.

De werkplaats heeft zich verbonden met het regionale netwerk voor directeuren sociaal domein IJsselland, en werkt in principe – maar niet uitsluitend – met organisaties uit de gemeenten die daarin vertegenwoordigd zijn. Betrokken gemeenten zijn Zwolle, Kampen, Steenwijkerland, Ommen, Hardenberg, Staphorst, Zwartewaterland, Olst-Wijhe, Meppel, Westerveld en Deventer. Zoals zichtbaar in de overzichtskaart van de WSD's in het land, is het gebied rond WSD regio Zwolle groot. De structuur van de WSD – met een kleine stuurgroep

van meest betrokken gemeenten en uitgebreidere netwerken per programmalijn - is zo gekozen dat slagkracht groot is, maar dat er tegelijkertijd veel ruimte in de diverse programmalijnen en op het niveau van de concrete onderzoeks- en ontwikkelprojecten en leernetwerken voor aansluiting van professionals, beleidsmakers en cliënten/bewoners uit gemeenten in een veel wijdere regio. In principe worden ook alle organisaties en gemeenten die deel willen nemen toegelaten aan activiteiten, alleen wanneer ze duidelijk in het werkgebied van een andere werkplaats vallen (bijv. Twente of Flevoland) wordt met hen en die werkplaats overlegd of aansluiting in eigen regio niet logischer is.

Gekozen thematiek op hoofdlijnen:

In gesprekken gevoerd in 2018 en 2019 met de gemeenten in IJsselland (met wethouders en ambtenaren op directieniveau en/of in genoemd regionaal netwerk) en met andere werkveldpartners (o.a. met de 'brede programmaraad' voor de WSD regio Zwolle 2016 – 2018), is instemming over de volgende **thema's op hoofdlijnen** om samen aan te werken:

- **Inclusieve samenleving:** een samenleving waarin alle mensen een eigen en waardige plek hebben, ook als een beperking of bepaalde omstandigheden of ervaringen hun participatie bemoeilijken. Onze focus ligt op de doelgroepen: mensen met (L)VB, ggz-achtergrond en/of afstand tot de arbeidsmarkt; mogelijk in de toekomst ook op statushouders.
- **Integraal samenwerken met en voor bewoners:** echt integraal samenwerken voor (wijk- of dorps)bewoners, vanuit een sterke sociale basisinfrastructuur, vormgegeven door professionals, bewoners en hun formele en informele verbanden. Onze focus ligt hierin op de rol van sociale (wijk)teams (of in gemeenten waar niet gekozen is sociale teams: vergelijkbare 0-de tot 1-lijnsteams) en burgerinitiatieven.
- **Interprofessioneel samenwerken met jeugd:** een manier van samenwerken door professionals - met ouders, met andere professionals en met alle andere relevante partijen - waardoor jeugdigen en hun gezinnen passende ondersteuning krijgen. Onze focus ligt hierin op (nieuwe) vormen van samenwerking die leiden tot de hoognodige normalisering en preventie in het jeugddomein.

Daarnaast zijn in gesprekken met gemeenten en beroepsopleidingen diverse suggesties gedaan voor het starten van een vierde programmaliijn op het thema: **de rol van geloofsgemeenschappen in de samenleving**. Dit is een wens die verschillende partners uiten, maar waar nog geen concrete activiteiten voor geformuleerd zijn. De verwachting is dat dit in de periode 2020 – 2022 meer invulling krijgt.

Vormgeving van leer- en ontwikkelactiviteiten en kennisdeling per programmaliijn

Op elk van deze thema's wordt een programmateam ingericht, met als kern een aantal inhoudelijk deskundige docent-onderzoekers van Hogeschool Viaa en twee tot vier 'ambtelijke medetrekkingen' (beleidsmedewerkers van genoemde gemeenten). Elk programmateam:

- ... organiseert regelmatige **themabijeenkomsten** (circa drie per jaar) met andere gemeenten, beroepsopleidingen, zorg- en welzijnsorganisaties en cliënt of bewonersvertegenwoordigers. Met hen wisselen zij uit wat inhoudelijk de belangrijkste uitdagingen zijn, bespreken zij het thema en ontwikkelen hier samen een gedragen visie op, en zij ontwikkelen samen met deze partners voorstellen voor concrete onderzoeks- en ontwikkelprojecten.
- ... geeft vorm aan **lerende netwerken of werkateliers** van beleidsmakers, professionals en bewoners/cliënten, samen met studenten of docenten van de beroepsopleidingen, rond concrete vraagstukken op genoemd thema.
- ... doet aan de stuurgroep van de werkplaats **voorstellen voor nieuwe concrete onderzoeks- en ontwikkelprojecten**, inclusief een plan voor de bekostiging en voor de verspreiding van de resultaten van deze projecten (tenminste in de vorm van een rapportage, maar ook in de vorm van 'beroepsproducten' zoals handreikingen, methodiekbeschrijvingen, checklists etc. Wat betreft de bekostiging kan deze bestaan uit uren of financiën van de meest betrokken organisaties, of uit een gezamenlijk voor concrete activiteiten aan te vragen subsidies, of een combinatie hiervan. *Onderzoeksactiviteiten kunnen in principe niet uit de VWS-subsidie zelf worden gefinancierd, dus zijn altijd afhankelijk van uw bijdrage of aanvullende subsidies. Verspreiding van de resultaten en vormgeven van lerende netwerken hier omheen kan wel uit de VWS-subsidie betaald worden*
- ... draagt zorg voor de **uitvoering van onderzoeks- en ontwikkelprojecten**. Dergelijke projecten worden niet door alle betrokkenen tegelijk uitgevoerd, maar voor elke activiteit kunnen betrokkenen kiezen of zij meedoen 'in de arena' (d.w.z. actief binnen het onderzoeks- en ontwikkelproject) of met belangstelling 'op de tribune' blijven zitten (d.w.z. buiten dat project) *Zie opmerking bij het vorige punt.*
- ... zorgt voor **brede verspreiding van kennis en producten** uit deze activiteiten door het schrijven van rapportages over de projecten, publicaties in vakbladen en wetenschappelijke tijdschriften, deelname aan maatschappelijke debatten en het verzorgen van lezingen of workshopbijdragen in het land (en sporadisch op internationale congressen). Ook minder academische vormen om kennis te verspreiden worden benut, bijvoorbeeld checklists of richtlijnen.
- ... organiseert jaarlijks een (gratis toegankelijk) **werkplaatsevenement**, waarin de resultaten van de onderzoeks- en ontwikkelprojecten 'in de arena' beschikbaar worden gesteld en gedeeld met alle belangstellenden 'op de tribune'. Ook wordt op elk event de gelegenheid geboden voor andere initiatieven en projecten op dit thema om een eigen presentatie te verzorgen, bijvoorbeeld in de vorm van een workshop, posterpresentatie of marktkraam.

De kern van elke programmaliijn wordt dus gevormd door het genoemde programmateam, maar in de themabijeenkomsten en binnen de leernetwerken en onderzoeks- en ontwikkelprojecten is een grote diversiteit aan zorg- en welzijnsorganisaties, beroepsopleidingen, gemeenten en bewoners- en

cliëntenorganisaties actief. Zo kan de werkplaats een groot bereik hebben, zowel geografisch als thematisch.

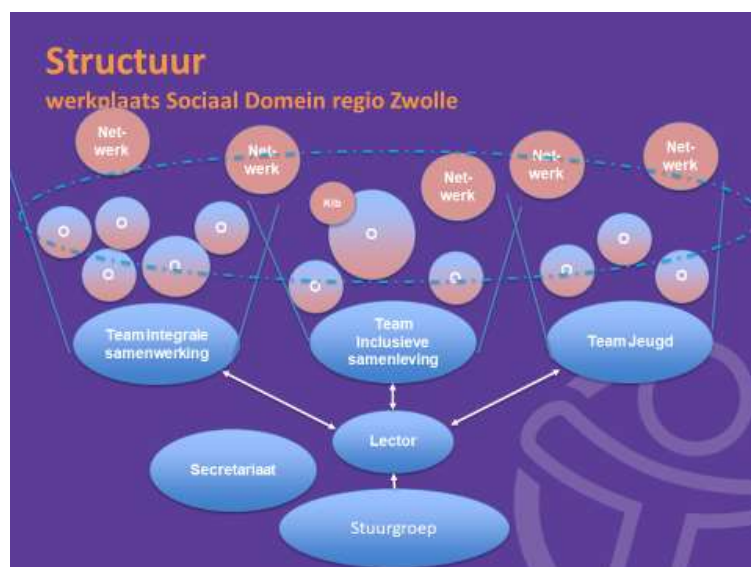
Organisatiestructuur van de werkplaats

De **stuurgroep** bestaat uit de coördinator van de werkplaats (lector), de academiecteur Sociaal Werk van Viaa, en tenminste drie en maximaal vijf directeuren sociaal domein uit genoemde gemeenten (toegezegd hebben Gemeente Zwolle (Henk Procé) en Meppel (Martin Rommers)). De rol van de stuurgroep is:

- Bewaken van de voortgang van de vastgestelde agenda;
- Beoordelen van voorgestelde onderzoeks- en ontwikkelprojecten op passendheid in de agenda en beleidsrelevantie van de onderzochte onderwerpen;
- Jaarlijkse evaluatie van deze agenda, met mogelijkheid voor bijstelling o.b.v. actuele ontwikkelingen.

De programmerende functie van de werkplaats is – in navolging van het advies van de voormalige ‘brede programmaraad’ van WSD regio Zwolle 2016 – 2018 – niet langer in een vergaderstructuur belegd, maar is belegd bij de programmateams, die daarvoor hun themabijeenkomsten en de contacten binnen alle projecten gebruiken als voeding voor nieuwe voorstellen voor de agenda. Ook wordt tijdens de werkplaatsevent gericht feedback opgehaald van de bezoekers m.b.t. hun behoefte en wensen voor nieuwe activiteiten of wijziging van de thematiek. De stuurgroep is uiteindelijk verantwoordelijk voor de programmering; van de directeuren sociaal domein wordt verwacht dat zij voldoende overzicht hebben van wat er actueel is in hun regio om mede te kunnen beslissen over de agenda.

De gekozen structuur is schematisch weergegeven in onderstaand figuur. We zetten hierbij bewust de concrete projecten en lerende netwerken letterlijk bovenaan, en stellen de structuur van lectoraat met bijbehorende secretariële ondersteuning en ook de rol van de stuurgroep voor als ondersteunend, dus dienstbaar aan de praktijk. De stippellijn geeft schematisch weer waar het zwaartepunt van de agendavorming ligt: in de programmaliijnen, in de voortdurende dialoog tussen de betrokken partners die uitvoering geven aan de leernetwerken, onderzoeks- en ontwikkelactiviteiten. De lector heeft de dagelijkse leiding over de docent-onderzoekers die de kern vormen van de programmateams per programmaliijn, en is betrokken bij de uitvoering van de activiteiten in deze lijnen.

Met deze gekozen structuren is de agenda op hoofdlijnen vastgesteld, maar blijft ook dynamisch. Gemeenten zijn direct betrokken, en andere werkveldpartners hebben rechtstreeks invloed op de keuze voor onderzoeks- en ontwikkelprojecten die uitgevoerd worden. Alle partijen, ook die niet rechtstreeks deelnemen aan de beschreven overlegstructuren en –projecten, kunnen delen in de opbrengsten van de werkplaats. Deze worden altijd publiekelijk ter beschikking gesteld door middel van *open acces* publicaties en gratis toegankelijke werkplaatsevent.

Voor elk van de gekozen lijnen zijn onderzoeks- en ontwikkelprojecten gedefinieerd waarmee gestart wordt in 2020 (dit betreft deels een voortzetting van meerjarige projecten uit 2019 en eerder). Hieronder wordt per programmalijn uitgewerkt: welke samenwerkingspartners betrokken zijn (zowel regionaal als landelijk), op welke manier de beroepsopleidingen betrokken zijn en welke onderzoeks- en ontwikkelprojecten al bekend zijn.

Uitwerking programmalijn ‘Inclusieve samenleving’

Programmteam: docent-onderzoekers Monica Stouten-Hanekamp, Alke Haarsma en Alie Velvis; en in elke programmalijn de aangesloten gemeentelijke medetrekken, waaronder Gemeente Zwolle (Dick Mulder).

Huidige onderzoeks- en ontwikkelprojecten en lerende gemeenschappen:

‘Samen in beweging voor preventie’: vierjarig project (2018 – 2022) met Wageningen Universiteit, GGD Noord- en Oost Gelderland (samen in Academische Werkplaats Publieke Gezondheid Agora), GGD IJsselland, gemeenten Winterswijk, Oost Gelre, Hardenberg, Kampen, Zwartewaterland en Steenwijkerland, en Sportservice Overijssel. Het project is gericht op een betere integrale samenwerking tussen gemeentelijke afdelingen, professionele en burgerorganisaties t.b.v. kwetsbare groepen (ouderen of mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt of mensen met ggz-problematiek). Betreft door AWPG en WSD gezamenlijk aangevraagd project in ZonMW-programma, met eigen bijdragen gemeenten. De rol van de WSD is specifiek het in beeld brengen van de behoeften en ervaringen van de kwetsbare groepen zelf (kwalitatief onderzoek), en vormgeven van een regionaal lerend netwerk voor de betrokken gemeenten. Bij dit project is ook een docent-onderzoeker van de Viaa-opleiding HBOV betrokken.

Sociale inclusie van mensen met psychosegevoeligheid die begeleid wonen: dit betreft een meerjarig promotieproject van Viaa-docent-onderzoeker Alke Haarsma, voor 5 jaar (2019 – 2024). Het onderzoek is een kwalitatieve studie op vier locaties in Nederland: twee stedelijke settings: Zwolle en Groningen en twee, nader te bepalen rurale settings in Drenthe (mogelijk Westerveld?) en Friesland. Het onderzoek maakt gebruik van de benadering van responsieve evaluatie en participatory action research (PAR). Het evalueert met deze methode de Nederlandse beleidspraktijk van sociale inclusie van mensen met een psychotische stoornis die begeleid wonen; de beleidspraktijk van sociale inclusie, participatie, ambulantisering, vermaatschappelijking; en de interprofessionele en domeinoverstijgende samenwerking, die georganiseerd wordt rondom mensen met een psychotische stoornis die begeleid wonen. Het leidende principe binnen PAR is participatie waarbij mensen met psychose en andere betrokkenen co-onderzoekers zijn. Het project betreft een samenwerking tussen WSD regio Zwolle, Rijksuniversiteit Groningen en Amsterdam UMC. De te onderzoeken settings betreffen o.a. praktijken van al eerder bij de WSD betrokken werkveldpartners (RIBW, De Ruimte).

In voorbereiding: project rond sociale ondernemingen Het programmteam (in de samenstelling van 2019) heeft eerdere projecten geïnitieerd en uitgevoerd over de rol van sociale ondernemingen

en de wijze waarop zij mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt (vaak ggz of LVG) een waardige werkplek bieden. Diverse organisaties hebben gebruik gemaakt van de eerdere werkplaatsprojecten 'integraal werken' en 'Binthout snijdt hout', en hebben zelf ook vragen over het vormgeven van een goede werkomgeving voor mensen met een beperking. Ook zijn er veel vragen over de samenwerking tussen gemeenten (klantmanagers, Wmo-consulenten) en de sociale ondernemingen. Het programmateam is met hen in gesprek over een mogelijk nieuw project of leergemeenschap.

Verwachte momenten en producten voor 'de tribune' (nu bekend, wordt aangevuld vanaf 2020):

- Werkplaatsevent 26 februari 2020 over 'herstelgerichte zorg', m.m.v. Machteld Hubert
- Van project 'Samen in Beweging' regelmatige tussenrapportages en deelname aan landelijk leernetwerk van vergelijkbare projecten (met ZonMW, 6 AWPG's en 6 WSD's)
- Van project 'Sociale inclusie' diverse tussentijdse wetenschappelijke artikelen

Innovatie beroepsopleiding:

- Twee van de docent-onderzoekers in het programmateam maken deel uit van de kerngroep Sociaal Werk – profiel Zorg, en bespreken met collega-docenten verbeteringen in het curriculum voor dit profiel. Dit leidde in eerdere jaren bijvoorbeeld tot meer aandacht voor netwerkondersteuning en voor herstelgerichte zorg.

Uitwerking programmalijs 'Integraal werken met en voor bewoners'

Programmteam: docent-onderzoekers Christel Teekman, Marco Algera en Anne Dreke Deddens; gemeentelijke medetrekkeers Fatiha El Hamdaoui (Zwolle), Roelof Veldhuis (Westerveld), Jennien Oostra (Meppel) en andere gemeenten die aansluiten.

Huidige onderzoeks- en ontwikkelprojecten en lerende gemeenschappen:

Leerinfrastructuur voor sociale teams: doorlopend leernetwerk sinds 2014 van de sociale (wijk)teams van Zwolle, Ommen, Hardenberg, Steenwijkerland (en voorlopig op de tribune: Elburg). De leerinfrastructuur bestaat uit:

- jaarlijks een aantal reflectiebijeenkomsten van de teamleiders van de sociale teams, vaak gecombineerd met werkbezoeken bij elkaar op locatie; hier worden op relevante thema's ook deskundigen uitgenodigd via het landelijke programma Sociaal Domein of Movisie.
- jaarlijks ontwikkelonderzoek in de werkpraktijk van de sociale teams. Eerder betrof dit jaarlijks kwantitatief onderzoek, voor de nieuwe werkplaatsperiode worden specifieke ontwikkelonderzoeken per gemeente vormgegeven o.b.v. de ontwikkelvragen van de professionals in de teams.
- gezamenlijke ontwikkeling van werkateliers door docenten van hogescholen Viaa en Windesheim met teamleiders en leden van de Zwolse wijkteams; deze worden zowel gebruikt voor de professionalisering van de wijkteams als voor de ontwikkeling van de docenten; zij verwerken opgedane nieuwe inzichten uit de werkateliers ieder in het opleidingsaanbod van de eigen hogeschool.

Voor deelname aan de leerinfrastructuur leveren de gemeenten elk zowel een financiële bijdrage als inzet in uren; voor concrete onderzoeks- en ontwikkelprojecten worden aparte projectvoorstellen geschreven die door de betreffende gemeente worden gefinancierd. Binnen de leerinfrastructuur worden de opbrengsten besproken en gedeeld. Alle projecten en producten worden in werkplaatsevents en publicaties publiekelijk ter beschikking gesteld aan alle belangstellenden.

Hotspot Westerveld: gemeente Westerveld heeft niet gekozen voor sociale teams, maar maakt een radicale keuze voor een grote rol van het algemene welzijnswerk, en daarmee voor preventie en collectief werken. Daarbij maakt de gemeente bovendien de keuze voor het werken met een cyclische interventieagenda op dorpsniveau, in plaats van eerdere terugkoppeling naar beleid via kwantitatieve monitoring. In deze gemeenten leren beroepsopleidingen, beleid, welzijnswerk en bewoners op allerlei manieren van elkaar: door een stage van een Vaa-docent Sociaal Werk bij de dorpsverbinders van welzijnsorganisatie WMW; door gezamenlijke ontwikkeling van een nieuw feedbackproces tussen bewoners, beleidsmakers en welzijnswerkers, met docent-onderzoekers en studenten van Vaa; door stages bij WMW door studenten van Vaa (mogelijk ook andere opleidingen).

In voorbereiding: vervolg project collectief werken: in 2019 is een onderzoeks- en ontwikkelproject uitgevoerd door professionals en docent-onderzoekers naar collectief werken door wijkteams in Zwolle. Dit heeft onder andere geresulteerd in een model aan de hand waarvan sociale teams een zelfanalyse kunnen doen naar wat zij nodig hebben om te werken aan 'een doordachte balans van collectief en individueel'. Hier wordt een app van gemaakt die kan dienen zowel als gespreks- als dataverzamelinstrument. Sociale teams in de regio Zwolle hebben aangegeven aan de hand van dit instrument aan verdere teamontwikkeling te willen werken. De resultaten van het onderzoek en het model zijn bovendien gedeeld op een regionaal werkplaatsevent en op een landelijke conferentie van lectoraten Sociaal Werk, en diverse partijen (twee WSD's en Movisie) hebben aangegeven hier graag een gezamenlijk project van te maken. Het project zal verder worden uitgewerkt via zowel een landelijk spoor als regionale en lokale projecten, waarvoor financiering wordt gezocht in een subsidieprogramma (landelijk spoor) of bij gemeenten (lokale projecten).

Verwachte momenten en producten voor 'de tribune':

- Werkplaatsevent oktober 2020 waarschijnlijk over preventief en/of collectief werken.
- Jaarlijks rapportages van de verschillende onderzoeken in de leerinfrastructuur
- Omschrijving en opbrengsten van de nieuwe kwalitatieve monitoring in Westerveld
- Enkele malen openstelling van de regionale reflectiebijeenkomsten voor andere gemeenten

Innovatie beroepsopleiding:

- Eén van de docent-onderzoekers in het programmateam maakt deel uit van de kerngroep Sociaal Werk – profiel Welzijn en Samenleving, en bespreekt met collega-docenten verbeteringen in het curriculum voor dit profiel. Zij neemt bovendien deel aan de curriculumcommissie waarin zij voorstellen doet voor de verbetering van alle profielen Sociaal Werk en Theologie. Dit leidde in eerdere jaren bijvoorbeeld tot een nieuwe minor Verbindende Wijkprofessional en tot een veel nauwere verbinding tussen praktijk en onderwijs (veel meer praktijkervaringsplekken/stages voor studenten).

Uitwerking programmalijn 'Interprofessioneel werken met bewoners'

Programmteam: docent-onderzoekers Els Bos-de Groot (Sociaal Werk) en Tanja van der Vinne (Educatieve Academie); stagiaire (masterstudente/professional sociaal wijkteam) Marjolijn Booij ; gemeentelijke medetrekken Jan-Willem Dollekamp (Zwolle), Gemeente Steenwijkerland (naam nog niet bekend).

Huidige onderzoeks- en ontwikkelprojecten en lerende gemeenschappen:

Duurzame relaties: Eén van de netwerken waar dit programmateam aan verbonden is, is een Zwols netwerk rond het voorkomen van problematiek van kinderen bij complexe scheidingen. Dit netwerk wordt aangevoerd door een Zwolse denktank. Viaa heeft deze denktank in 2019 ondersteund bij het expliciet maken van een gezamenlijke visie voor de Zwolse aanpak van preventie rond complexe scheidingen. Vanaf eind 2019 worden bijeenkomsten georganiseerd, ondersteund vanuit de Werkplaats Sociaal Domein, voor professionals die samen deze visie verder uitwerken aan de hand van praktische casusbesprekingen. Betrokken professionals zijn bijvoorbeeld jeugdhulpverleners, leerkrachten, jeugd- en gezinswerkers, huisartsen, advocatie, gezinstherapeuten en verloskundigen.

Actieonderzoek ondersteuning jongeren op de grens van onderwijs, werk en zorg: ondersteuning voor jongeren is extra ingewikkeld als zij de grens van 18 jaar naderen, geen diploma hebben, geen werk en ook geen jeugdhulp (meer). Sociale wijkteams die in principe voor alle leeftijden ('0 tot 100') werken, vinden het lastig om de juiste ondersteuning te organiseren met en voor deze jongeren, en merken vaak dat de samenwerking tussen de verschillende domeinen (onderwijs, zorg, werk) stroef verloopt. Ook is het lastig samen te bepalen wat het beste is voor een jongere: doorgaan met school, aan het werk, een beschermde plek in een zorgsetting, of een combinatie? Wat is een goede manier om tot beslissingen hierover te komen, en hoe kunnen budgetten en voorzieningen zo goed mogelijk benut worden voor de jongere? In het kader van haar masterstudie aan Hogeschool Utrecht onderzoekt Zwolse wijkteamprofessional Marjolijn Booij wat hierin te verbeteren is. Ze doet dit vanuit haar stageplek bij de Werkplaats Sociaal Domein als lid van het programmateam 'Jeugd' voor het schooljaar 2019-2020.

Projecten samenwerking jeugdhulp en onderwijs: diverse scholen, expertisecentra, GGD IJsselland en jeugd- en gezinswerkers/schoolmaatschappelijk werkers die op scholen werkzaam zijn, hebben de wens hun samenwerking te verbeteren om meer preventief te gaan werken. Er is een consortium gevormd dat gezamenlijk een projectvoorstel heeft opgesteld en dit indient in september 2019 ter verkrijging van aanvullende subsidie.

Verwachte momenten en producten voor 'de tribune':

- Werkplaatsevent zomer 2020 waarschijnlijk over interprofessionele samenwerking.
- Rapportages van de leernetwerken 'Duurzame relaties'
- Eindverslag van het actieonderzoek over jongeren op de grens van onderwijs, werk en zorg
- Verdere verspreiding van eerdere resultaten m.b.t. samenwerking tussen jeugd- en gezinswerkers met huisartsen

Innovatie beroepsopleiding:

- Eén van de docent-onderzoekers in het programmateam maken deel uit van de kerngroep Sociaal Werk – profiel Jeugd, en bespreken met collega-docenten verbeteringen in het curriculum voor dit profiel. Dit leidde in eerdere jaren bijvoorbeeld tot meer aandacht voor normalisering en een relationeel-systemische benadering door jeugdhulpverleners.
- Eén van de docent-onderzoekers in het programmateam is studieleider van de recent gestarte Master Interprofessioneel werken met Jeugd, ontwikkeld in samenwerking tussen alle academies van Viaa (opleidingen HBOV, Pabo, Sociaal werk en Theologie) en de Katholieke Pabo Zwolle (Pabo). Studenten in deze master zijn vaak werknemer bij één van de werkplaatspartners; onderzoeken die zij uitvoeren worden in hun eigen werkpraktijk worden via de netwerken en events van de werkplaats gepubliceerd en verspreid.
- Beide docent-onderzoekers zijn bovendien verbonden aan de minor en AD die Viaa samen met de Katholieke Pabo Zwolle aanbiedt over interprofessionele samenwerking door professionals Kind en Educatie. Zij verzorgen hierin lessen en begeleiden praktijkopdrachten

van studenten, die zij koppelen aan werkveldpartners in de werkplaats voor het uitvoeren van concrete onderzoeks- en ontwikkelprojecten.

Eerste plannen nieuwe programmalijn 'rol van geloofsgemeenschappen in de lokale samenleving' (werktitel)

Deze lijn lijkt draagvlak te krijgen, maar er zijn nog geen concrete activiteiten in voorgesteld en er is nog geen programmateam gevormd. Plan is om in de nieuwe werkplaatsperiode te starten met het vormen van een netwerk van gemeenten en organisaties die deze thematiek belangrijk vinden, om met hen gezamenlijk een eerste onderzoeks- en ontwikkelproject vorm te geven.

Een deel van deze thematiek is gerelateerd aan de programmalijnen 'inclusieve samenleving' en 'jeugd'; één van de docent-onderzoekers uit de lijn 'inclusieve samenleving' zal betrokken zijn bij de verkenningen voor deze nieuwe lijn. Dit gaat om de vraag van gemeenten en organisatie om meer inzicht in de rol van gesloten (geloofs)gemeenschappen waar misbruik- of verslavingsproblematiek speelt, maar waar hulpverlening en welzijnswerk niet of nauwelijks betrokken wordt.

Een ander deel van deze thematiek is gerelateerd aan de programmalijn 'integrale samenwerking' en betreft de positieve rol de geloofsgemeenschappen spelen in maatschappelijke initiatieven. Er zijn waarschijnlijk mogelijkheden voor gemeenten en zorg- en welzijnsorganisaties om meer met deze religieuze initiatieven samen te werken. Ook kan mogelijk een goede doorontwikkeling gemaakt worden van het project 'Umoja' van maatschappelijke organisaties Present en Tear, die kerken helpen meer samen te werken met lokale gemeenschappen.

Voor deze lijn zal waarschijnlijk worden samengewerkt met de Werkplaats Sociaal Domein Ede (i.o.), die vergelijkbare thematiek signaleert in eigen regio en al enkele projecten heeft vormgegeven in het verleden rond (jeugd)hulpverlening in reformatische gemeenschappen. Ook zal waarschijnlijk worden samengewerkt met het Praktijkcentrum Theologie, dat een onderzoeksrol vervult voor de theologieopleidingen van Viaa. Geïnteresseerde gemeenten zijn mogelijk Westerveld, Zwartewaterland, Staphorst en Urk, en diverse gemeenten in de regio Ede. Organisaties die deze thematiek noemden in de vorige werkplaatsperiode zijn o.a. EBC, Tactus en Agathos; ook noemen diverse gemeenten de geloofsgemeenschappen als belangrijke witte vlekken waar hun sociale teams onvoldoende toegang hebben.

Eind 2019 wordt verder verkend door WSD regio Zwolle en WSD Ede wat een goede afbakening van de thematiek is, welke gemeenten en partners hier een rol in hebben en wat een eerste gezamenlijk onderzoeks- en ontwikkelproject en/of leergemeenschap kan zijn. Voor een eventueel onderzoeks- en ontwikkelproject wordt naar gezamenlijke financiering gezocht.